

Žilina, 10. novembra 1924.

Prílohy: Zoznam stranického chleba pozbavených a potulujúcich sa Slovákov.²

Za: Zväz slovenských železničiarov. Ústredie: Žilina.^c

Ferd[inand] Závodský^d
hl[avný] tajomník Z[väzu]
s[lovenských] ž[elezničiarov]

[...] ^{d e}
ústr[edný] predseda Z[väzu]
s[lovenských] ž[elezničiarov]

MEMORANDUM

AKPR, f. KPR, inv. č. 1060/A, č. j. A 1741/24, k. 152. Originál, strojepis.

- a – Memorandum bylo do KPR odevzdáno spolu s dalšími memorandy Svazu slovenských železničářů 12. 11. 1924. Datum odevzdání kanceláři dokládá úřední razítko Svazu slovenských odborových organizací na dokumentu.
- b – Eklatantní – nápadný, pozornost poutající.
- c – Razítko organizace.
- d – Vlastnoruční podpis.
- e – Nečitelné jméno.
- 1 – Ministrem železnic byl tehdy národně socialistický politik Jiří Stříbrný.
- 2 – Přílohu nemáme k dispozici.

Svaz slovenských železničářů T. G. Masarykovi
[Žilina, 12. listopadu 1924]^a

/133

SÚRNE memorandum

vynesené v Leviciach dňa 21. septembra t. r. na konferencii klubu miestnych a okreskových výborov dôverníkov pri Zväze slovenských železničiarov v zastúpení všetkého slovenského železničiarstva – na základe ktorého klub miestnych a okreskových dôverníkov sa uznáša na nasledovnom:

1) Klub miestnych a okreskových dôverníkov pri Z[väze] s[lovenských] ž[elezničiarov] tlumočí pozdrav pánu ministrovi železnic – jednočasne prejavuje veľké poľutovanie nad desperátnym stavom pomerov na slovenských a podk[arpatsko]ruských železniciach, kde badateľne slovenské a rusínske železničiarstvo upaduje morálne, existenčne a budúcnostne pod úroveň ľudskej dôstojnosti. Klub konštatuje vývoj pomerov na Slovensku a Rusínsku v medziach prepjatého byrokratizmu, ktorého je za následok veľká nevôľa zamestnanectva proti vedúcim činiteľom, ktorí napriek tomu, žeby mali sa snažiť pestovať vzájomnosť zamestnanectva demokratickým jednaním s týmto a jeho zástupcami, – viditeľne vnášajú nenávisť personálu pestovaním bieleho a červeného otroctva pod záštitou

socializmu a demokratickosti. V dôsledku tohto u zamestnanectva zjavne vo veľkej miere je badateľný odpor voči pomerom nasledovne železničnej správe, ktorá nijako sa nesnaží zmierniť svoju nanajvyš škodlivú taktiku voči zamestnanectvu, ale byrokratickým a bezohľadným postupovaním proti demokratickým a socialistickým zásadám, ďalej uemeľ vháňa zamestnanectvo do krajného zúfalstva.

2) Po vzájomnom vypočutí miestnych a okreskových výborov dôverníkov – klub rozhorčením a nevôľou konštatoval, že exponovaní prednostovia staníc, dielní a topiarní, len veľkým odporom vstupujú do styku s dôverníkmi Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] – dokonca odmietajú s týmito akékoľvek meritorné jednanie v personálnych otázkach zamestnanectva, ktoré dôverníci zastupujú. Naproti tomu však klub konštatoval, že títo prednostovia nevynímajúc ani riaditeľstiev dôverníkom iných organizácií vychádzajú v ústrety vo všetkých otázkach, kým s dôverníkmi Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] jednájú len byrokraticky – dokonca jednanie odmietajú a keď jednájú – vtedy cynicky a netolerantne. Z tejto polutovania hodnej logiky klub odvodzuje si to smutné presvedčenie, že prednostovia exponovaní účinkujúci na Slovensku a P[odkarpatskej] Rusi z prevažnej väčšiny sú politickými straníkmi, nasledovne svoje úradné postavenie stranickým jednaním zneužívajú a vyostrujú nenávisť slovenského zamestnanectva proti samým sebe, súčasne železničnej správe, ktorá toto v demokratickom štáte trpí a svojím mlčaním podporuje.

3) Klub ďalej konštatuje, že ani v tej najmenej miere nedodržuje sa železničnou správou § 19 predpisov o výboroch dôverníkov. Keďže prednostovia odmietajú dôverníkom Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] poskytovanie dovolení za účelom plnenia ich funkcií a zastupovania personálu v prikázaných im oblastiach. Za týchto okolností § 19, ktorý jasne hovorí: že členovia všetkých výborov majú právo vzdialiť sa zo služby a služobného pôsobistia pokiaľ toho táto ich funkcia vyžaduje a dovoľuje toho bezpečnosť dopravy, – je len výsmechom dôverníkom o ich zaručených právach. Nad týmto byrokratickým postupom musíme prejavíť svoje polutovanie, aby dôverníci upozorňovali železničnú správu na nedodžiavanie ňou vydaných predpisov. Považujeme to za socialistickú a demokratickú ubohosť samej železničnej správy, s ktorou sa všade honosí.

Jednako § 19-3, 4 a 5 odstavec sa vôbec nedodržuje, keďže členom výborov dôverníkov železničná správa odmieta hradíť ušlé vedľajšie zárobky za dobu neprítomnosti vo službe po povinnosti však svojej funkcie. Klub nad týmto nedodžiavanim predpisov železničnou správou o právach dôverníkov prejavuje udivenie, že na týchto sa ukracuje práve vtedy, keď máme p. ministra železníc otvoreného exponenta a hlásateľa socializmu;¹ že práve vtedy pomery a polozenie zamestnanectva sa rukolapne zhoršujú, ba čo viac vtedy, keď na vedúcich miestach vo väčšine u železnice sú činitelia so socialistickým zmyslaním, ako sám p. minister. Nasledovne dôverníci Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] úprimní svojmu voličstvu teraz nevediac poukázať tomuto na pravý stav neblahých pomerov, menovite príčiny týchto – predpokladajú, že vina desperátneho stavu zamestnanectva a oklieštovanie všetkých práv väzí v dnešnom socializme a demokratickosti, ktorá sa síce hlása, ale neplní ani v najmenej miere.

4) Posledného času intervencie dôverníkov u železničných úradov sa obmedzujú len na predsedníctva výborov a takto železničná správa snaží sa všetkých dôverníkov učiniť

neškodnými úplne bezvýznamnými tak pred personálom, ako i mŕtvych vo vplyve na železničné pomery. V tomto ohľade na dôverníkov kladie sa zodpovednosť – ruky sa im však pritom zaväzujú a sa umlčujú, aby nemali ani slova, žiadneho práva iba zodpovednosť pred personálom. Klub nepokladá za správne, aby len predsedníctva mali právo intervenovať u železničných úradoch, v pravom slova zmysle predsedníctva nech intervenujú za príslušné výbory – dôverníci nech intervenujú u železničných úradov vo svojich oblastiach za personál, nasledovne u riaditeľstiev, čo tiež nech je považované dľa § 19 za povinnosť členov výborov a následkom toho za ušlé výrobky nech sú im hradené v primeranej výške.

V terajšom spôsobe, keďže sa zakazuje dôverníkom intervenovať, zo služobného pôsobistia sa vzdalovať – stávajú sa dôverníci bezvýznamné figúrky, podliehajúce kritériumu personálu nad ich činnosťou – preto klub vyhlasuje, že není ochotný niešť žiadnu zodpovednosť za pomery pred personálom, tým menej pred samou železničnou správou, ktorá ich sama v ich činnosti umele znemožňuje.

Klub jednohlasne sa osvedčuje, že jestli v spomenutých bodoch nenastane náprava – zo všetkého stiahne svoje konsekvencie.

Dôverníci Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] nevedia a nemienia zavádzať personál, aby následkom nezjednanja bezodkladnej nápravy nepoukázali personálu na pravý prameň obstrihovania ich práv. ←

Pán minister železníc dňa 9. IX. 1924 v prítomnosti deputácie Z[väzu] s[lovenských] ž[elezničiarov] sa osvedčil, že dôverníci musia požívať takých práv, aké im predpisy o výboroch dôverníkov zaručujú – teda žiadame, aby povedané stalo sa skutkom.

[...] ^{b c}

predseda klubu dôv[erníkov]

Ferd[inand] Závodský ^b
hlav[ný] tajomník

[...] ^{b c}
ústr[edný] predseda

Zväz slovenských železničiarov. Ústredie: Žilina ^d

MEMORANDUM

AKPR, f. KPR, inv. č. 1060/A, č. j. A 1741/24, k. 152. Originál, strojopis.

a – Miesto a datum určujeme podle úředního razítka Svazu slovenských odborových organizací na dokumentu potvrzující předání memoranda do KPR.

b – Vlastnoruční podpis.

c – Nečitelné jméno.

d – Razítko organizace.

1 – Ministrem železníc byl tehdy národní socialistický politik Jiří Stříbrný.